

הַלְבוֹת גִּנְבָה פָּרָק ט

א. כָּל הַגֹּנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, עֹוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה: שְׁנֵאמָר "לֹא תִגְנֹב" (שמות כ, יב; דברים ה, טז) פָּסוּק זֶה הָאֲמֹר בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים, הוּא אֲזַהְרָה לְגֹנֵב נֶפֶשׁוֹת. וְכֵן הַמּוֹכְרוֹ עֹוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שְׁזֶה בְּכָלֵל "לֹא יִמְכְּרוּ, מִמִּכְרֵת עֶבֶד" (ויקרא כה, מב). וְאִין לֹוֶקִין עַל שְׁנֵי לְאוּיִן אֵלֹו, מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹאוֹ שְׁנַתֵּן לְאֲזַהְרֵת מִיתַת בֵּית דִּין, שְׁנֵאמָר "כִּי-יִמָּצֵא אִישׁ, גֹּנֵב נֶפֶשׁ . . ." (דברים כד, ז); וּמִיתַתוֹ בַּחֲנֹק.

ב. אִין הַגֹּנֵב חַיֵּב מִיתַת חֲנֹק עַד שְׁיִגְנֹב אֶת הַיִּשְׂרָאֵל, וְיִכְנִיסֵנוּ לְרִשּׁוֹתוֹ, וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ, וְיִמְכְּרֵנוּ לְאַחֲרִים שְׁנֵאמָר "וְהִתְעַמֵּר-בוֹ, וּמְכָרוֹ" (דברים כד, ז). וְאֶפְלוּ לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ אֶלֶּא בַּפְּחוֹת מִשׁוּוֹה פְּרוּטָה, כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁעֵן עָלָיו אוֹ נִסְמָךְ בוֹ, אֶף עַל פִּי שֶׁהִנְגֵּב יִשָּׁן הָרִי זֶה נִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ.

ג. גִּנְבוּ וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ וּמְכָרוּ, וְעַדִּין הִנְגֵּב בְּרִשּׁוֹת עֲצָמוֹ, וְלֹא הִכְנִיסוּ הַגֹּנֵב לְרִשּׁוֹתוֹ פְּטוֹר. גִּנְבוּ וְהוֹצִיאוּ לְרִשּׁוֹתוֹ, וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ וְלֹא מְכָרוּ, אוֹ מְכָרוּ קֹדֶם שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בוֹ, אוֹ נִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ וּמְכָרוּ לְאַחַד מִקְרוֹבָיו שְׁלִגְנֵב, כְּגוֹן שֶׁמְכָרוּ לְאָבִיו אוֹ לְאָחִיו הָרִי זֶה פְּטוֹר: שְׁנֵאמָר "גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאָחִיו" (דברים כד, ז), עַד שִׁיכַדִּילָנוּ מֵאָחִיו וּמִקְרוֹבָיו בַּמְכִּירָה.

ד. וְכֵן אִם גִּנְבוּ וְהוּא יִשָּׁן, וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ כִּשְׁהוּא יִשָּׁן, וּמְכָרוּ וְעַדִּין הוּא יִשָּׁן הָרִי זֶה פְּטוֹר. וְכֵן אִם גִּנְבָה אִשָּׁה, וּמְכָרָה לְעַבְרִיָּה בְּלֶבֶד, כְּגוֹן שֶׁהִתְנַה עַל הַלּוֹקַח שֶׁזֶוּ הִשְׁפָּחָה לִי, וְאִין לָךְ אֶלֶּא הַיּוֹלְדוֹת הָרִי זֶה פְּטוֹר.

ה. הַגֹּנֵב אֶת בָּנוֹ אוֹ אֶת אָחִיו הַקָּטָן, וְכֵן הָאֲפָטְרוּפִין שֶׁגִּנְבוּ אֶת הַיְּתוּמִים שֶׁהֵן סְמוּכִין אֶצְלָם, וּבַעַל הַבֵּית שֶׁגִּנְבָה אֶחָד מִבְּנֵי בֵיתוֹ הַסְּמוּכִין עַל שְׁלַחְנוֹ, וּמִלְמַד תִּינוּקוֹת שֶׁגִּנְבָה אֶחָד מִן הַקָּטָנִים הַלּוּמְדִים אֶצְלוֹ אֶף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ וּמְכָרוּ, פְּטוֹר: שְׁנֵאמָר "וְנִמְצָא בִידּוֹ" (שמות כא, טז), פָּרַט לֹאלּוֹ שֶׁהֵן מְצוּיִין בִּידּוֹ.

ו. אֶחָד הַגֹּנֵב אֶת הַגְּדוֹל, אוֹ הַגֹּנֵב אֶת הַקָּטָן בֶּן יוֹמוֹ שֶׁכָּלוּ לוֹ חֲדָשָׁיו, בֵּין זָכָר בֵּין נְקֵבָה, בֵּין שֶׁהָיָה הַגֹּנֵב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הָרִי אֵלֹו נִהְרָגִין: שְׁנֵאמָר "גֹּנֵב נֶפֶשׁ" (דברים כד, ז), מִכָּל מְקוֹם. וְאַחַד הַגֹּנֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, אוֹ שֶׁגִּנְבָה גֵר אוֹ עֶבֶד מִשְׁחָרָר שְׁנֵאמָר "נֶפֶשׁ מֵאָחִיו" (שם), וְאֵלֹו בְּכָלֵל אֲחִינוֹ בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת הֵן. אֲבָל הַגֹּנֵב אֶת הָעֶבֶד, אוֹ מִי שֶׁחָצִיו עֶבֶד וְחָצִיו בֶּן חוֹרִין פְּטוֹר.

ז. הֵבֵא בַּמַּחֲתָרֶת, בֵּין בְּיוֹם בֵּין בַּלֵּילָה אִין לוֹ דָּמִים: אֶלֶּא אִם הָרָגוּ בַּעַל הַבֵּית אוֹ שָׂאֵר הָאָדָם, פְּטוּרִין. וְרִשּׁוֹת יֵשׁ לְכָל לְהָרָגוֹ בֵּין בַּחֵל בֵּין בַּשָּׂפֶת, בְּכָל מִיתָה שִׁיכּוּלִין לְהַמִּיתוֹ שְׁנֵאמָר "אִין לוֹ, דָּמִים" (שמות כב, א).

ח. וְאַחַד הֵבֵא בַּמַּחֲתָרֶת, אוֹ גִּנְבָה שֶׁנִּמְצָא בַּתּוֹךְ גִּגּוֹ שֶׁלְּאָדָם, אוֹ בַּתּוֹךְ חֲצִירוֹ, אוֹ בַּתּוֹךְ קֶרֶפֶפוֹ בֵּין בְּיוֹם בֵּין בַּלֵּילָה. וְלָמָּה נֶאֱמָר "בַּמַּחֲתָרֶת" (שמות כב, א), לְפִי שֶׁדֶּרֶךְ רַב הַגִּנְבִּים לְבֹא בַּמַּחֲתָרֶת בַּלֵּילָה.

ט. וּמִפְּנֵי מַה הִתִּירָה תּוֹרָה דָּמוֹ שְׁלִגְנֵב, אֶף עַל פִּי שֶׁבֵּא עַל עֶסְקֵי מָמוֹן: לְפִי שֶׁחֲזַקְתּוֹ שָׂאֵם עֲמַד בַּעַל הַבֵּית בְּפָנָיו וּמִנְעוֹ, יִהְרָגֵנוּ; וְנִמְצָא זֶה הַנִּכְנָס לְבֵית חֵבְרוֹ לְגִנְבָה כְּרוּדָף אַחֵר חֵבְרוֹ

לְהִרְגוֹ, וּלְפִיכֹךְ יִהְיֶה בֵּין שְׁהִיָּה גָדוֹל בֵּין שְׁהִיָּה קָטָן, בֵּין זָכָר
בֵּין נִקְבָּה.

י. הִיָּה הַדָּבָר בְּרוּר לְבַעַל הַבֵּית שְׁזֶה הַגָּנֵב הֵבֵא עָלָיו אִינוֹ הוֹרָגוֹ,
וְלֹא בָּא אֵלָּא עַל עֶסְקֵי מָמוֹן אֲסוּר לְהִרְגוֹ; וְאִם הִרְגוֹ, הֲרִי זֶה
הוֹרָג נָפֶשׁ: שֶׁנֶּאֱמָר "אִם-זָרְחָה הַשֹּׁמֵשׁ עָלָיו" (שמות כב,ב) אִם
בְּרוּר לָךְ הַדָּבָר כְּשֹׁמֵשׁ שִׂישׁ לוֹ שְׁלוֹם עִמָּךְ, אַל תִּהְרָגְהוּ. לְפִיכֹךְ
אָב הֵבֵא בַּמַּחְתֶּרֶת עַל בָּנוֹ אִינוֹ נִהְרָג, שִׁוְדָּאֵי שְׁאִינוֹ הוֹרָגוֹ; אֲבָל
הֵבֵן הֵבֵא עַל אָבִיו, נִהְרָג.

יא. וְכֵן הַגָּנֵב שֶׁגָּנֵב וַיֵּצֵא, אוֹ שֶׁלֹּא גָּנֵב וּמָצְאוֹ יוֹצֵא מִן הַמַּחְתֶּרֶת
הוֹאִיל וּפְנָה עָרָף וַאֲיִנוֹ רוֹדֵף, יֵשׁ לוֹ דָּמִים. וְכֵן אִם הִקִּיפוּהוּ
עֵדִים אוֹ בְּנֵי אָדָם אָף עַל פִּי שְׁעֵדִין הוּא בְּרִשּׁוֹת זֶה שֶׁבָּא עָלָיו,
אִינוֹ נִהְרָג. וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר אִם בָּא לְבֵית דִּין, שְׁאִינוֹ נִהְרָג.

יב. וְכֵן הֵבֵא בַּמַּחְתֶּרֶת לְתוֹךְ גִּנְתּוֹ, אוֹ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, אוֹ לְתוֹךְ
הַדִּיר וְהִסְהִיר יֵשׁ לוֹ דָּמִים: שֶׁחֲזַקְתּוֹ שֶׁבָּא עַל הַמָּמוֹן בְּלִבָּד, לְפִי
שְׁאִין רַב הַבְּעָלִים מְצוּיִים בַּמְּקוֹמוֹת אֵלּוּ.

יג. כָּל גָּנֵב שִׂישׁ לוֹ דָּמִים אִם נָפַל עָלָיו גֹּל בַּשָּׁבֶת, מְפַקְחִים
עָלָיו. וְאִם שֹׁבֵר כָּלִים בְּבִיאָתוֹ, חַיֵּב בְּתִשְׁלוּמִין; אֲבָל מִי שְׁאִין
לוֹ דָּמִים שֶׁשֹּׁבֵר כָּלִים בְּבִיאָתוֹ, פָּטוּר כָּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.